

У памежнай пастцы

Кожная дзяржава мае свае межы, сваё мытнае заканадаўства і свае абмежаванні на ўвоз і вываз пэўных відаў тавараў. Для кантрабандыста з гэтых трох рэчаў падыходзяць дзве. Межы і тавары, якія забаронена праз межы перавозіць. Мытнае заканадаўства кантрабандыста цікавіць зусім з іншага боку. Якое б дэбільнае яно не было, яго ўсё адно трэба абысці. Але бываюць выпадкі, калі права напісана настолькі тупым чыноўнікам, што, сутыкнуўшыся з ім, сам тупець пачынаеш. А выйсця з вар'яцкай сітуацыі не могуць знайсці ні самыя разумныя парушальнікі права, ні самыя дурныя яго ахоўнікі.

Здарылася гэта тады, калі лёсу чарговы раз удалося мяне ашукаць. Я з уласнай дурноты паверыў, што сама кепскія часы майго жыцця мінулі. Пакінуў ненармаваную кантрабандную працу і займаўся зусім іншымі справамі. А за мяжу разам з Лявонам Камінскім паехаў, каб сустрэцца з сябрамі. Да ўсяго вельмі цікава было паглядзець, што змянілася ў жыцці кантрабандыстаў.

— А ні халеры не памянялася, — весела даводзіў нам Ваня, шафёр бусіка, у які мы падселі па дарозе назад.

— Гэта праўда, — пацвердзіла яго сяброўка. — У нас няма зменаў. Толькі памежныя інструкцыі мяняюцца.

Ды мы іх абыходзім. Вось, прыкладам, з сённяшняга дня абмежавалі ўвоз польскага мяса. Нейкую там норму на чалавека прыдумалі. А мы пасажыраў узялі. І на кожнага з вас узялі дазволёную норму мяса. Ды яшчэ па дзве недазволёныя параскідалі па машыне. І не сумняваемся, што перавязем.

Нас усцешыла такая ўпэўненасць. Але беларускі мытнік не падзяліў нашай радасці. Ён накіраваў машыну туды, дзе гэтае мяса куплялася — у Польшчу. Пераехаць мяжу з другой і трэцяй спробы таксама не ўдалося. Людзі ў шэрых мундзірах з гербам на плячы з задавальненнем ставілі нам у пашпарты штамп „анулявана”, і з каменнымі тварамі раскіроўвалі машыну назад. Што было рабіць. Вырашылі мы адвезці частку мяса назад у Польшчу. Але на гэты раз запратэставаў польскі мытнік.

— Вы што, зусім звар’яцелі! На халеру нам вашае мяса. У нас свайго поўна. Разварочвайцеся назад.

— Дык гэта вашае мяса, — паспрабаваў выправіць сітуацыю Ваня.

— Што?! — зароў мытнік. — А вось за гэта я вас у турму адпраўлю. Ашуканцы. Вы грошы за ВАТ атрымалі, што мяса з Польшчы вывезлі. А цяпер яго назад везьце.

Ваню стала не да жартаў. Польскіх турмаў ён для сваёй біяграфіі не планаваў. Мы трохі ад’ехалі і сталі думаць, што рабіць далей. Але перад намі як з-пад зямлі вырасла постаць польскага памежніка.

— Тут стаяць нельга, — рашуча заявіў ён. — Едзьце на сваю тэрыторыю.

На сваёй тэрыторыі ўжо беларускі памежнік амаль да слоўна цаўтарыў тое самае. Мы спачатку нават пасмяяліся. Ды пасля стала не да смеху. Беларускія мытнікі не пускалі машыну ў Беларусь, польскія не пускалі яе ў Польшчу, а памежнікі абедзвюх дзяржаў забаранялі стаяць на нейтральнай тэрыторыі. Машыну ганялі як сабакі чужую курыцу са свайго агарода. Паліва канча-

лася, пашпарты заштампоўваліся ўсё новымі пячаткамі „анулявана” і ў перспектыве месца ў іх таксама мусіла хутка скончыцца. А мы ўсё працягвалі ездзіць туды-сюды, пад брэхі мытных службаў абедзвюх краін.

— Паслухайце, — прасіўся ў адчаі Ваня. — Я за гэтае мяса заплачу, колькі скажаце. Толькі пралусціце.

Але мытнікі паціскалі плячамі і казалі, што гэта не прадугледжана інструкцыямі. На просьбу выкінуць гэтае мяса куды-небудзь ужо памежнікі праінструктавалі нас, што такое пазбаўленне ад тавару не дазваляецца.

— Дык што нам рабіць? — усё дапытваўся Ваня. — У Беларусь нас з гэтым мясам не пускаюць нават за грошы. У Польшчу таксама. Стаяць пасярод межаў не даюць. Мясца выкінуць таксама нельга. Скажыце што нам рабіць? Ці ёсць у вас якая-небудзь інструкцыя, якая дазваляе нам трапіць хоць у якую-небудзь краіну?

Але работнікі мытных службаў сцвярджалі, што менавіта інструкцыі яны выконваюць і раскіроўвалі машыну ў другі бок. Ваню ахапіў жах. Ён стаў хапаць мяса, сунуць яго людзям у чужыя машыны, кідаць памежным сабакам, выкідваць направа і налева. Абы далей ад сваёй машыны. І не спыніўся, пакуль не засталася маленькая торба. Нават значна менш дазволенай нормы. Пасля гэтага ўскочыў у машыну са словамі „ну хай цяпер глядзяць, хоць у іх вочы папэнкаюць” пад’ехаў да мытні. З будкі выйшаў нейкі заспалы мытнік, якога цэлую змену не было відаць. Ён нават не глядзеў на тое, што ў машыне. Нават не спытаў. Толькі пажадаў нам шчаслівай дарогі, прапусціў машыну ў Беларусь і зноў знік у сваёй будзе. Напэўна, гэта быў адзіны чалавек на мяжы ў той дзень, які не трымаўся інструкцый.